

А.М. Пляшешник, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)
М.М. Черних, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ ПРИОРИТЕТ У ФОРМУВАННІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Фізична культура особистості вважається основою соціально-культурного буття індивіда, невід'ємною складовою його загальнолюдської й професійної компетентності. Як інтегрований результат виховання й професійної підготовки фізична культура особистості визначається ставленням студента до свого психосоматичного здоров'я, рівнем розвитку фізичних можливостей, а також активністю життєвої позиції. У даному сенсі особливої актуальності набуває проблема реалізації ціннісних орієнтацій фізичної культури в їхньому практичному втіленні у свідомість сучасного студентства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із даної проблеми свідчить, що фізична культура виступає як інтегральна якість особистості, умова й передумова ефективної навчальної та майбутньої професійної діяльності, узагальнений показник загальної й професійної культури майбутнього фахівця, ціль саморозвитку й самовдосконалення. Вона характеризує вільне й свідоме самовизначення особистості, яка на різних етапах життєвого розвитку з безлічі цінностей обирає, і засвоює ті, що для неї є найбільш значущими.

Дані наукових досліджень також свідчать про необхідність активізувати пошук шляхів оптимізації професійної підготовки в аспекті розробки теоретичних положень, принципів розвитку та самоорганізації навчальної діяльності студентів з фізичного виховання в площині системного підходу. Це сприятиме більш ефективному управлінню процесом індивідуалізованого розвитку в студентів мотивації, адекватної самооцінки, забезпечуватиме їх адаптацію до реальних умов майбутньої професійної діяльності.

Система професійної підготовки студентів повинна забезпечувати оптимальний вплив педагогічних факторів як диференційовано (початкові етапи розвитку мотивації до цінностей фізичної культури і спорту), так й інтегровано (етапи формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом як чинника реалізації професійного самовизначення майбутнього фахівця).

У зв'язку з цим світоглядну позицію студентів щодо сфери фізичної культури і спорту визначено на рівні формування теоретичних знань, а також методичних і практичних умінь їх реалізації в повсякденній навчальній діяльності.

Аналізуючи темпи формування в студентів переконань, що визначали спрямованість оцінок і поглядів особистості в сфері фізичної культури і спорту, спостерігається спонукальна активність їх розвитку до рівня принципів, як манер поведінки. Переконання відображали світогляд студента, і надавали його вчинкам особливої значущості в аспекті корисності впливу занять на формування фізичної досконалості.

Формування потреби до систематичних занять фізичною культурою і спортом вважається одним із провідних спонукальних і регулюючих чинників у вихованні манер поведінки студента.

Аналізуючи педагогічні спостереження сформульовані наступні пріоритетні мотиви, що виникають на основі потреб і визначають спрямованість розвитку особистості студентів, а також стимулюють і мобілізують їх на прояв активної життєвої позиції, а саме:

- прагнення до фізичної удосконалості, що пов'язане з намаганням прискорити темпи власного фізичного розвитку, зайняти гідне місце у своєму оточенні, домогтися визнання, поваги;
- дружня солідарність, що передбачає реалізацію бажання бути разом із друзями, спілкуватися, співробітничати з ними як у фізкультурно-спортивній, так і навчальній діяльності;
- обов'язки, що пов'язані з необхідністю систематично відвідувати заняття з фізичного виховання, виконувати вимоги навчальної програми;
- прояв позитивного суперництва, що характеризує прагнення виділитися, самоутвердитися у студентському середовищі, домогтися авторитету, бути першим, досягти якомога більшого;
- наслідування, що пов'язане із прагненням бути схожим на тих, хто досяг певних успіхів у фізкультурно-спортивній діяльності або має особливі якості й достоїнства, набуті в результаті заняття;
- спортивні досягнення, коли домінуючим є прагнення домогтися значних (певних) результатів з обраного виду спорту;
- процесуальні, коли увага зосереджена не на результаті діяльності, а на самому процесі заняття;
- ігрові, що виступають засобами розваги, психоемоційної «розрядки», активного відпочинку;
- комфортності, що визначають бажання займатися фізичними вправами в сприятливих умовах та отримувати задоволення від рухової активності.

М.М. Погорєлов, викл. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ФАХІВЦЯ

Мовна компетенція – це засвоєння, усвідомлення мовних норм, що склалися історично в фонетиці, лексиці, граматиці, орфоепії, семантиці, стилістиці та адекватне їх застосування в будь-якій людській